

Kauhavan esi- ja perusopetuksen **KULTTUURIKASVATUSSUUNNITELMA**

Sisällysluettelo

1.	Miksi kulttuurikasvatusta?	3
1.1	Kulttuurikasvatuksen merkitys lapselle ja nuorelle	3
1.2	Kuntien kulttuuritoimintalaki	4
1.3	Taide ja kulttuuri Kauhavan kaupunkistrategiassa	5
1.4	Kulttuurikasvatus Kauhavan kaupungin perusopetuksen opetussuunnitelmassa	6
1.5	Miksi kulttuurikasvatussuunnitelma?	7
2	Kulttuuritarjonta lapsille ja nuorille Kauhavalla	8
2.1	Kauhavan kulttuuripalvelut	8
2.2	Taidegalleria Kaari	9
2.3	Kauhavan museopalvelut	10
2.4	Kauhavan kirjastopalvelut	11
2.5	Härmänmaan musiikkiopisto	12
2.6	Järvilakeuden kansalaisopisto	13
2.7	Kolmas sektori	14
3	Kulttuurikasvatussuunnitelman sisältö	15
3.1	Esiopetus: sanataide	16
3.2	Ensimmäinen luokka: juuret	16
3.3	Toinen luokka: musiikki	17
3.4	Kolmas luokka: teatteri	17
3.5	Neljäs luokka: kulttuuria tekemällä ja kokemalla	18
3.6	Viides luokka: kotimaa	18
3.7	Kuudes luokka: kuvataide	19
3.8	Seitsemäs luokka: historia	19
3.9	Kahdeksas luokka: tanssi/sirkus (Taidetestaajat kevääseen 2020 asti)	19
3.10	Yhdeksäs luokka: audiovisuaalinen taide	20
3.11	Kaikkien luokka-asteiden yhteinen tarjonta	21
4.	Kulttuurikasvatussuunnitelman toteuttamisen edellytykset	22
5.	Lähteet	23
	Liite 1: budjetti	24

1. Miksi kulttuurikasvatusta?

1.1 Kulttuurikasvatuksen merkitys lapselle ja nuorelle

Tekemisen ja kokemisen ilo on keskeinen osa taideharrastusta, mutta sen vaikutukset ulottuvat paljon syvemmälle. Taidekokemuksilla laajennetaan ja vahvistetaan aivojen tiedonsiirto- ja käsittelykapasiteettia. Musiikkia ei vain kuulla, vaan kuunnellaan, taideteosta ei vain nähdä, vaan katsellaan. Taide ja kulttuuri tukevat ihmisen kykyä ajatella laajemmin ja luovemmin. Taidekasvatuksessa on kyse yksilön kulttuurikompetenssin vahvistamisesta. Kulttuurikompetenssi vaikuttaa moneen lapselle ja nuorelle tärkeään asiaan: itsetuntoon, sosiaalisiin taitoihin, koulumotivaatioon ja oppimistuloksiin. (Seirala 2012, 4)

Kunnan oma kulttuurikasvatussuunnitelma tukee taide- ja kulttuurikokemusten tasa-arvoista saavutettavuutta. Kouluaikaan toteutettava kulttuurikasvatus ja taidelaitosvierailut ovat maksuttomia ja tavoittavat koko ikäluokan. Paikallinen kulttuurikasvatussuunnitelma lisää myös paikallisen kulttuuritarjonnan tunnettuutta ja käyttöä ja madaltaa lasten ja nuorten kynnystä aloittaa taideharrastus ja käydä vapaa-ajalla enemmän kirjastossa ja taidenäyttelyissä. Varhaisella lukuharrastuksen aloituksella on positiivisia vaikutuksia koko elämään. Kulttuuriperintö- ja museokohteissa vierailemalla lapset ja nuoret oppivat kohtaamaan erilaisuutta ja heille kehittyy kulttuuri-identiteetti.

Etelä-Pohjanmaan liitto on aktiivisesti ajanut kulttuurikasvatussuunnitelmien laatimista ja niiden käyttöönottoa kaikkiin Etelä-Pohjanmaan kuntiin (Etelä-Pohjanmaan liiton kulttuuristrategia 2015–2020, 29–30). Kauhavan naapurikaupungeissa, kuten Seinäjoella ja Lapualla kulttuurikasvatussuunnitelmaa on toteutettu jo vuosia. Kulttuurikasvatussuunnitelman sisältöjä toteutetaan Kauhavalla osittain jo nyt, mutta kokonaisvaltainen, tasapuolinen toteutus kaikille ikäluokille siinä mittakaavassa millä se pian esitellään vaatii lisäresursseja.

1.2 Kuntien kulttuuritoimintalaki

Laki kuntien kulttuuritoiminnasta päivitettiin vuonna 2019. Lain tavoitteena on (§2):

- 1) tukea ihmisten mahdollisuuksia luovaan ilmaisuun ja toimintaan sekä kulttuurin ja taiteen tekemiseen ja kokemiseen;
- 2) edistää kaikkien väestöryhmien yhdenvertaisia mahdollisuuksia ja osallistumista kulttuuriin, taiteeseen ja sivistykseen;
- 3) vahvistaa väestön hyvinvointia ja terveyttä sekä osallisuutta ja yhteisöllisyyttä kulttuurin ja taiteen keinoin;
- 4) luoda edellytyksiä paikallisen ja alueellisen elinvoiman kehittymiselle ja sitä tukevalle luovalle toiminnalle kulttuurin ja taiteen keinoin.

Tavoitteiden toteuttamisen lähtökohtina ovat demokratia, asukaslähtöisyys, tasa-arvo, kestävä kehitys sekä kulttuurinen moninaisuus ja vuoropuhelu.

Kunnallinen kulttuurikasvatussuunnitelma tukee kuntien kulttuuritoimintalain toteutumista erityisesti kohdan 2. osalta, eli se edistää yhdenvertaisia mahdollisuuksia kulttuurin ja taiteen kokemiseen kaikille peruskoulun oppilaille. Toki se myös kohdan 1. tavoin tukee lasten ja nuorten mahdollisuuksia osallistua taiteen tekemiseen ja kokemiseen. Pysyvänä toimintana kulttuurikasvatussuunnitelmalla on merkitystä myös kohtaan 4. eli se parantaa mm. kulttuuri- ja taidealan ammattilaisten työllistymistä alueella ja lisää taidelaitosten kävijämääriä.

Kuntien kulttuuritoimintalain mukaan (§3) kunnan tehtävänä on järjestää kulttuuritoimintaa.

Tämän tehtävän toteuttamiseksi kunnan tulee:

- 1) edistää kulttuurin ja taiteen yhdenvertaista saatavuutta ja monipuolista käyttöä;
- 2) luoda edellytyksiä ammattimaiselle taiteelliselle työlle ja toiminnalle;
- 3) edistää kulttuurin ja taiteen harrastamista sekä niihin liittyvää kansalaistoimintaa;
- 4) tarjota mahdollisuuksia kulttuurin ja taiteen eri muotojen ja alojen tavoitteelliseen taide- ja kulttuurikasvatukseen;
- 5) edistää kulttuuriperinnön ylläpitämistä ja käyttöä sekä paikallista identiteettiä tukevaa ja kehittävää toimintaa;
- 6) edistää kulttuuria ja taidetta osana asukkaiden hyvinvointia ja terveyttä, osallisuutta ja yhteisöllisyyttä sekä paikallista ja alueellista elinvoimaa;
- 7) edistää kulttuurista vuorovaikutusta ja kansainvälistä toimintaa ja toteuttaa muita kulttuuriin ja taiteeseen liittyviä toimia.

Kunnan tulee 1 momentin mukaisia tehtäviä ja niihin liittyviä palveluita järjestäessään ottaa huomioon paikalliset olosuhteet ja voimavarat sekä eri väestöryhmien tarpeet.

Kunta voi järjestää kulttuuritoiminnan itse taikka yhteistyössä toisten kuntien kanssa tai muulla tavoin. Kuntien kulttuuritoiminnan järjestämisessä tulee olla riittävää ja monipuolista asiantuntijaosaamista.

Kunnan tulee kulttuuritoimintaa järjestäessään ottaa huomioon toiminta, joka perustuu yleisistä kirjastoista annettuun lakiin (1492/2016), taiteen perusopetuksesta annettuun lakiin (633/1998), museolakiin (729/1992), teatteri- ja orkesterilakiin (730/1992) ja vapaasta sivistystyöstä annettuun lakiin (632/1998).

Kauhavan kulttuurikasvatussuunnitelma edistää ennen kaikkea kulttuurin ja taiteen saavutettavuutta kaikille perusopetuksessa oleville lapsille ja nuorille. Tarjoamalla monipuolisen poikkileikkauksen eri taidelajeista kulttuurikasvatussuunnitelma myös edistää kulttuurin ja taiteen harrastustoimintaa alueella ja kannustaa lapsia ja nuoria tavoitteellisen taideharrastuksen, esimerkiksi taiteen perusopetuksen piiriin. Oman kulttuuriperintöön ja kotiseudun historiaan tutustuminen on myös tärkeä osa kulttuurikasvatussuunnitelmaa.

1.3 Taide ja kulttuuri Kauhavan kaupunkistrategiassa

Kauhavan kaupunkistrategiassa ”Kauhava – Pohjanmaan sydän” (2017) määritellään kaupunkikonsernin arvot, joita ovat vastuullisuus, oikeudenmukaisuus ja yrittäjyys. Kulttuurikasvatussuunnitelman toteuttamisella tuetaan näiden kaikkien arvojen toteutumista: palvelujen laadukasta ja tehokasta järjestämistä, asukkaiden tasapuolista kohtelua sekä hyvinvoinnin ja luovuuden edistämistä. Kauhavalla on vahva omaleimainen kulttuurihistoria ja museokenttä, joka on huomioitu myös kaupunkistrategiassa ja josta on hyvä ammentaa myös kulttuurikasvatussuunnitelman sisältöihin.

Ensimmäisenä kriittisenä menestystekijänä Palvelut ja ympäristö -otsikon alla Kauhavan kaupunkistrategiassa mainitaan ”lapset, nuoret ja perheet ykköseksi”. Panostamalla monipuolisiin kulttuuriharrastuksiin, joita lapset ja nuoret pääsevät kulttuurikasvatussuunnitelman myötä

tasapuolisesti ja matalalla kynnyksellä kokeilemaan jo koulussa, kasvatetaan alueen vetovoimaa lapsiperheiden asuinpaikkakuntana. Neljäntenä kriittisenä menestystekijänä kaupunkistrategian Palvelut ja ympäristö -kohdassa mainitaan ”kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen” jota tukee panostaminen lasten ja nuorten palveluihin esimerkiksi kulttuurikasvatussuunnitelman kautta. Strategiassa luvataan myös lisätä alueen kulttuuritarjontaa, mikä toteutuu kulttuurikasvatussuunnitelman kautta suunnitelmallisesti ja tasapuolisesti koko alueella.

1.4 Kulttuurikasvatus Kauhavan kaupungin perusopetuksen opetussuunnitelmassa

Perusopetuksen opetussuunnitelma päivitettiin valtakunnallisesti vuonna 2016. Kauhavan perusopetuksen opetussuunnitelma pohjautuu maakunnallisiin koulutyön arvoihin, joita ovat oppiminen, tunteminen, toimiminen ja iloitseminen yhdessä. Kauhavalla perusopetuksen arvopohjaa täydentävät lisäksi kaupungin arvot, joita ovat vastuullisuus ja yhteistoiminta, oikeudenmukaisuus ja luotettavuus, luovuus ja yrittäjyys, terveys ja turvallisuus sekä kestävyys.

Kauhavan kaupungin perusopetuksen opetussuunnitelman tehtävänä on mm. tukea oppilaan kielellistä ja kulttuurista identiteettiä, siirtää kulttuuriperintöä sukupolvelta toiselle ja luoda uutta kulttuuria. Taidekasvatus toteutuu joltain osin siis jo perusopetuksen sisällä, mutta kulttuurikasvatussuunnitelmaa toteuttamalla maksimoidaan näiden tavoitteiden toteutuminen alueellisen tasapuolisuuden nimissä. Perusopetuksen resurssit erillisten taidesisältöjen hankkimiseksi kouluun (esim. taidealan ammattilaisten esitykset tai työpajat) ovat hyvin rajalliset.

Koulukirjastotoiminta on kirjattu Kauhavan kaupungin perusopetuksen opetussuunnitelmaan kohtaan 5.7 *Opetuksen ja kasvatuksen tavoitteita tukeva muu toiminta*. Tavoitteena on, että jatkossa myös Kauhavan kulttuurikasvatussuunnitelma mainitaan opetussuunnitelmaa täydentävänä suunnitelmana.

1.5 Miksi kulttuurikasvatussuunnitelma?

Kulttuurikasvatussuunnitelma on työkalu kulttuuri-, taide- ja kulttuuriperintökasvatuksen toteuttamiseen kunnassa osana opetusta. Se laaditaan ja sitä toteutetaan koulujen ja kulttuurialan toimijoiden yhteistyönä. Se pohjaa kunnan omaan kulttuuritarjontaan ja kulttuuriperintöön sekä lasten ja nuorten omaehtoiseen toimintaan. Kulttuurikasvatussuunnitelma tekee koulujen kulttuurikasvatustyöstä tavoitteellista. Samalla se takaa kaikille oppilaille samat osallistumisen mahdollisuudet. Noin kolmasosassa Suomen kunnista on oma kulttuurikasvatussuunnitelma, ja joissain kunnissa se on jo vakiintunut tapa tehdä lastenkulttuurityötä. (kulttuurikasvatussuunnitelma.fi)

Kulttuurikasvatussuunnitelma on siis opetussuunnitelmaa täydentävä suunnitelma siitä, kuinka lapsia ja nuoria tutustetaan paikalliseen kulttuuriin ja oman kunnan kulttuurikohteisiin. Kulttuurikasvatussuunnitelman tarkoituksena on taata jokaiselle kauhavalaiselle peruskouluikäiselle lapselle ja nuorelle se vähimmäismäärä kulttuuria, mikä jokaisen lapsen tulisi saada kokea koulupolkunsa aikana. Kun toiminnasta on laadittu lukuvuosittain etenevä suunnitelma ja sille on määritelty omat vastuutahot, taataan toiminnan suunnitelmallisuus ja jatkuvuus.

2 Kulttuuritarjonta lapsille ja nuorille Kauhavalla

2.1 Kauhavan kulttuuripalvelut

Kauhavan kulttuuripalvelut tarjoaa alueen lapsille ja nuorille taidekasvatusta ympäri vuoden. Vakiintunutta toimintaa ovat syys- ja talvilomaviikkojen taidepäivät, musiikkisatu, eri taidealojen ammattilaisten ohjaama taideleiri kesäkuun ensimmäisellä viikolla sekä tanssia ja musiikkia yhdistelevä Liikkeellä! -työpaja kesällä. Lisäksi kulttuuripalvelut järjestää ympäri vuoden eri yhteistyökumppanien kanssa lapsille ja nuorille monenlaisia tapahtumia, joissa esiintyjinä on taidealan ammattilaisia. Kulttuuripalvelut tarjoaa taidetta ja kulttuuria harrastaville lapsille ja nuorille myös esiintymismahdollisuuksia kulttuuritapahtumissa eri puolilla kaupunkia.

Kulttuuripalvelut on päävastuussa Kauhavan kulttuurikasvatussuunnitelman laatimisesta ja toteuttamisesta.

2.2 Taidegalleria Kaari

Taidegalleria Kaaressa esitellään kuukausittain yleisölle laajasti ja tasokkaasti monia eri visuaalisen taiteen lajeja. Galleriassa halutaan tuoda esille sekä kauhavalaisia että muualta tulevia taiteilijoita. Taidegalleriassa tarjotaan ja järjestetään näyttelyiden lisäksi taidekasvatustoimintaa. Taidepajoja ja esittelyjä voidaan ehdottaa ja järjestää kouluille, päiväkodeille, yrityksille tai muille organisaatioille.

Taidekasvatusta on koulujen loma-aikoina taideleireinä tai taidepajoina. Koululaiset ovat tervetulleita tutustumaan Taidegalleria Kaareen ja kuulemaan kuinka taidegalleriassa toimitaan.

2.3 Kauhavan museopalvelut

Kauhavan museot tarjoavat ympäri vuoden tasokkaita perus- ja vaihtuvia näyttelyitä sekä opastuksia ja työpajoja niin koululaisryhmille kuin yksityisvierailijoina kohteissa käyville lapsille ja nuorille. Erityisesti koulujen loma-aikoina, toukokuun museoviikolla ja lokakuun ”Opi museossa”-viikolla järjestetään opettavaista ja yhteisöllisyyttä edistävää toimintaa. Kauhavan museopalvelut on vastuussa Kauhavan alueen lasten ja nuorten museokasvatuksesta.

2.4 Kauhavan kirjastopalvelut

Kauhavan kirjastot tarjoavat kouluille monenlaisia palveluja ja yhteistyömuotoja. Lukemisen edistämistä toteutetaan esimerkiksi kirjavinkkauksen, lukudiplomien ja innostavien lukuseikkailujen kautta. Kirjavinkkauksia pyritään järjestämään kaikille luokka-asteille kirjastojen tiloissa tai kouluilla. Myös kirjastonkäytönopastusta, tiedonhakukoulutusta ja mediakasvatusta toteutetaan pyynnöstä. Koululuokat ovat aina tervetulleita kirjastokäynneille. Kirjastoauto pysähtyy kaikilla kouluilla tarjoten laajan kirjakokoelman lähipalveluna suoraan kouluille. Uusia yhteistyömuotoja testataan ja niitä muodostuu esimerkiksi kirjaston hankkeiden myötä, esimerkiksi edellisvuosina toteutetut mediakasvatus- ja Värkkäystila-hankkeet.

Kauhavan koulujen ja kirjastojen yhteistyön pääkohtia:

1. Kirjastonkäytön ja tiedonhankinnan opetus

- eskarilaisille järjestetään vuosittain kirjastonkäytön opetusta
- hyvä tavoite olisi, että muillekin luokille opetusta olisi muutaman kerran peruskoulun aikana

1. Lainauspalvelut ja luokkakäynnit kirjastossa

- luokat ovat aina tervetulleita kirjastoon, käynnit myös aukioloaikojen ulkopuolella mahdollisia
- jos luokkakäynneille halutaan opastusta, on hyvä ottaa kirjastoon yhteyttä etukäteen

2. Kirjastoauton palvelut

- auto käy kaikilla kouluilla

3. Lukemisharrastusta tukevat yhteistyömuodot

- satutuokiot
- teemapaketit (valikoima kirjoja tietyistä aiheista esim. opettajan toivomuksen mukaan)
- lukemistosarjat (monta kappaletta samaa kirjaa koko luokan luettavaksi)
- kirjailijavierailut ja teemapäivät (esim. satupäivä)
- kirjavinkkaus
- lukudiplomi (tulossa Eepos-kirjastojen yhteinen diplomi)
- lukuseikkailu (kesän lukukampanja)

5. Muut yhteistyömuodot

- näyttelyt (kirjastossa esillä esim. koululaisten piirustuksia tai käsitöitä)
- koululaisten esitykset kirjastossa (esim. pienet näytelmät tai vuoropuhelut satutunnilla)
- kirjaston hankerahoilla toteuttamat projektit (esim. mediakasvatushanke v. 2017–2018)

2.5 Härmänmaan musiikkiopisto

Härmänmaan musiikkiopisto toimii Kauhavan ja Lappajärven alueella ja tarjoaa Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän mukaista opetusta. Opetusta annetaan 24–26 opettajan voimin toimipisteissä Alahärmässä, Kauhavalla, Korttesjärvellä, Ylihärmässä ja Lappajärvellä.

Opetus kehittää oppilaan henkilökohtaisia valmiuksia luovaan ja monipuoliseen musiikin harrastamiseen sekä alan ammattiopintoihin. Härmänmaan Musiikkiopistossa annetaan opetusta kaikissa tavallisimmissa soittimissa ja laulussa.

2.6 Järvilakeuden kansalaisopisto

Järvilakeuden kansalaisopisto on yhdistyspohjainen kansalaisopisto, joka toimii Evijärven, Kauhavan ja Lappajärven alueella. Opiston toiminnan tarkoituksena on vapaan sivistystyön lain mukaisesti edistää elinikäisen oppimisen kautta yhteiskunnan eheyttä, tasa-arvoa ja aktiivista kansalaisuutta. Vapaassa sivistystyössä korostuu omaehtoinen oppiminen, yhteisöllisyys ja osallisuus.

Järvilakeuden kansalaisopiston opinto-ohjelmassa on laaja kattaus kursseja eri taiteenaloilta. Syksystä 2019 alkaen opisto aloittaa uudelleen Taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän opetuksen järjestämisen teatteritaiteesta. Lapsille ja nuorille suunnattuja kursseja on tarkoitus tulevana vuosina entisestään lisätä.

2.7 Kolmas sektori

Kulttuuriyhdistykset ja muut kolmannen sektorin toimijat ovat yhteistyössä toteuttamassa kulttuurikasvatussuunnitelmaa. Erityisesti yhteistyötä tehdään kotiseutuyhdistysten kanssa, joista osa myös hallinnoi alueensa kotiseutumuseoita. Myös alueen reserviläis- ja perinneyhdistyksillä on suuri rooli mm. isänmaallisten juhlien ja seppeleenlaskujen järjestelyissä.

3 Kulttuurikasvatussuunnitelman sisältö

Kauhavan esi- ja perusopetuksen kulttuurikasvatussuunnitelman tavoitteena on tarjota kaikille oppilaille peruskoulun aikana kattava poikkileikkaus eri taidelajeista. Jokaiselle vuosiluokalla on oma teema, jonka pohjalta kulttuurikasvatusta tarjotaan oppilaiden ikä- ja kehityskausi huomioon ottaen. Jokaisella teemalla on nimetty vastuutaho, joka toimii tiiviissä yhteistyössä koulujen kanssa sisältöjen toteuttamisessa.

Kauhavan kulttuurikasvatussuunnitelma etenee vuosiluokittain seuraavan kaavion mukaisesti:

Luokka	Teema	Sisältö
0	Sanataide	Elämyksellinen kirjastovierailu
1	Juuret	Vierailu kotiseutumuseossa tai kotiseututalossa
2	Musiikki	Musiikkiopiston soitinesittely ja opiskelija/opettajakonsertti
3	Teatteri	Teatterityöpaja/-esitys koululla tai vierailu teatterissa
4	Kulttuuria tekemällä ja kokemalla	Vierailu Kauhavan pääkirjastossa, Kauhavan puukko- ja tekstiilimuseossa sekä Kaari-galleriassa
5	Kotimaa	Osallistuminen viidesluokkalaisten itsenäisyyspäiväjuhlaan
6	Kuvataide	Vierailu Nelimarkka-museossa (aluetaidemuseo)
7	Historia	Vierailu Suomen Jääkärimuseossa
8	Taidetestaajat (2020 asti) Sirkus/tanssi	Taidetestaajat-hankkeen taidelaitosvierailut Työpaja/esitys koululla
9	Elokuva	Osallistuminen elokuvaviikon sisältöihin/ elokuvatyöpaja

3.1 Esiopetus: sanataide

Vastuutaho: Kauhavan kirjasto (pääkirjasto ja sivukirjastot)

Sisältö: Esikoululaisten elämyksellinen kirjastovierailu ja opastus kirjaston käyttöön

Tavoite: kirjaston käyttö osaksi arkea

3.2 Ensimmäinen luokka: juuret

Vastuutaho: Kauhavan museopalvelut ja alueen kotiseutuyhdistykset

Sisältö: Ekaluokkalaiset vierailevat kotiseutumuseossa tai kotiseututalossa. Museokäynnit toteutetaan museopedagogisin menetelmin osallistavina ja elämyksellisinä.

Tavoite: käsitys omasta kotiseudusta ja itsestä osana sitä

3.3 Toinen luokka: musiikki

Vastuutaho: Härmänmaan musiikkiopisto

Sisältö: tokaluokkalaiset tutustuvat erilaisiin soittimiin musiikin ammattilaisten ohjauksessa ja saavat tietoja musiikkiopistossa opiskelemisesta. Koululla järjestetään musiikkiopiston opettajien ja oppilaiden toimesta pieniä konsertteja.

Tavoite: musiikkiharrastuksen pariin innostaminen

3.4 Kolmas luokka: teatteri

Vastuutaho: Kauhavan kulttuuripalvelut, Järvilakeuden kansalaisopisto

Sisältö: Kolmasluokkalaiset osallistuvat osallistavan draaman työpajaan/teatteriesitykseen ja saavat tietoa taiteen perusopetuksen teatteritaiteen opiskelumahdollisuuksista. Jonain vuonna vaihtoehtona voi olla vierailu teatterissa.

Tavoite: teatteriharrastuksen pariin innostaminen

3.5 Neljäs luokka: kulttuuria tekemällä ja kokemalla

Vastuutahot: Taidegalleria Kaari, Kauhavan museopalvelut, Kauhavan pääkirjasto, Kauhavan kulttuuripalvelut

Sisältö: Teemapäivä, jonka aikana nelosluokkalaisten vierailevat Pääkirjaston rakennuksessa ja tutustuvat sen toimintoihin.

- Taidegalleria Kaari: tutustuminen taidenäyttelyyn ja taidetyöpaja
- Kauhavan puukko- ja tekstiilimuseo: tutustuminen näyttelyyn ja käsityöaiheinen työpaja
- Pääkirjasto: tutustuminen kirjaston palveluihin, kirjavinkkaus

Tavoite: Taiteen tekeminen ja kokeminen, kotiseudun historiaan tutustuminen (puukot, käsityöt), lukemiseen kannustaminen

3.6 Viides luokka: kotimaa

Vastuutaho: Kauhavan kulttuuripalvelut

Sisältö: Viidesluokkalaisten yhteinen itsenäisyyspäiväjuhla, johon oppilaat valmistavat omaa ohjelmaa. Tapahtuma alkaa juhlallisella kättelyllä ja oppilaita kannustetaan juhlapukeutumiseen.

Tavoite: itsenäisen kotimaan merkitys, juhlakulttuuri

3.7 Kuudes luokka: kuvataide

Vastuutaho: Kauhavan kulttuuripalvelut, taidegalleria Kaari

Sisältö: Kuudesluokkalaiset vierailevat Alajärvellä Nelimarkka-museon (aluetaidemuseo) opastetulla koululaiskierroksella ja -työpajassa.

Tavoite: elämyksiä taiteesta, kynnyksen madaltaminen taidenäyttelyyn osallistumiseen

3.8 Seitsemäs luokka: historia

Vastuutaho: Kauhavan museopalvelut

Sisältö: Seitsemäsluokkalaiset osallistuvat uudistetun Suomen jääkärimuseon opastuskierrokselle.

Tavoite: Suomen jääkärien merkityksen ja perinnön ymmärtäminen

3.9 Kahdeksas luokka: tanssi/sirkus (Taidetestaajat kevääseen 2020 asti)

Vastuutaho: koulu, Taidetestaajat-hanke

Sisältö: Taidetestaajat vie kolmen lukuvuoden ajan kaikki Suomen kahdeksaluokkalaiset taidevierailuille. Nuoret saavat mahdollisuuden vieraila kahdessa valmiiksi sovitussa kulttuurikohteessa.

Taidetestaajat-hankkeen päättymisen jälkeen teemana on sirkus ja/tai tanssi.

Vastuutaho: kulttuuripalvelut, Järvilakeuden kansalaisopisto

Sisältö: tanssiin tai sirkukseen liittyvä työpaja / esitys koulupäivän aikana

Tavoite: oman kehon ulottuvuudet, poikkitaiteellisuus

3.10 Yhdeksäs luokka: audiovisuaalinen taide

Vastuutaho: Järvilakeuden kansalaisopisto, Kauhavan kulttuuripalvelut

Sisältö: Yhdeksäsluokkalaiset saavat koulupäivän aikana maistiaisia elokuvan tekemisestä ammattilaisen ohjauksessa: käsikirjoittamisesta, kuvaamisesta, näyttelemisestä ja editoimisesta. Toiminta linkitetään elokuvaviikon sisältöihin.

Tavoite: audiovisuaalisen taiteen menetelmiin tutustuminen

3.11 Kaikkien luokka-asteiden yhteinen tarjonta

Kauhava-viikon yhteydessä (vk 44) järjestetään vuosittain Musiikkisatu-esitys, jonka näkevät kaikki Kauhavan alueen 0-6-luokkien oppilaat. Esitys yhdistelee musiikkia ja teatteria ja sen toteuttavat yhteistyössä Härmänmaan musiikkiopisto ja Kauhavan kulttuuripalvelut.

Yläkouluikäisille (7-9 luokat) järjestetään vuosittain vaihtuvan esiintyjän kiertue Konserttikeskuksen kautta. Tuotannosta vastaa Kauhavan kulttuuripalvelut.

Yläkoululaiset osallistuvat vuosittain veteraanipäivän ja itsenäisyyspäivän seppeleenlaskuihin.

Kulttuurikasvatussuunnitelman sisältöjen lisäksi kouluilla vierailee satunnaisesti myös muita esiintyjä tai koulut tekevät retkiä esim. teatteriin ja museoon.

4. Kulttuurikasvatussuunnitelman toteuttamisen edellytykset

Kulttuurikasvatussuunnitelman toteuttaminen vaatii tiivistä, suunnitelmallisuuteen perustuvaa yhteistyötä esi- ja perusopetuksen sekä kulttuurisisältöjä tuottavien tahojen välillä. Edellisessä luvussa on nimetty jokaiselle teemalle oma vastuutaho huolehtimaan, että kulttuurikasvatussuunnitelma toteutuu vuosittain alueellisesti ja tasapuolisesti. Koulun rooli on ottaa kulttuurikasvatussuunnitelma mukaan koulun arkeen ja mahdollistaa sisältöjen toteuttaminen koulupäivän aikana.

Kulttuurikasvatussuunnitelman toteuttaminen kokonaisuudessaan tässä muodossa, kun se on edellä esitelty, vaatii budjettilisäyksiä. Osa toiminnoista pystytään toteuttamaan nykyisillä resursseilla, mutta alueellisen tasapuolisuuden vaatimuksesta lisäkuluja tulee väkisininkin johtuen mm. pitkistä etäisyyksistä ja kuljetuskustannuksista. Kulttuurikasvatussuunnitelman kokonaisbudjetti on tämän suunnitelman liitteenä.

Ilman budjettilisäyksiä kulttuurikasvatussuunnitelmasta pystytään toteuttamaan esikoululaisten kirjastovierailu (toteutuu osittain: kirjastovirkailija vierailee kaukaisemmilla kouluilla, jotka muuten olisivat kuljetuksen piirissä), tokaluokkalaisten soitinesittelyt ja koulukonsertit, viidesluokkalaisten itsenäisyyspäiväjuhla, kuudesluokkalaisten aluetaidemuseovierailu sekä kahdeksaluokkalaisten Taidetestaajat-taidelaitosvierailut. Myös musiikkisadun kulut on huomioitu kulttuuripalvelujen nykyisessä budjetissa.

Nykyisten resurssien puitteissa tietyin reunaehdoin kansalaisopiston ja kulttuuripalvelujen yhteistyönä olisivat toteutettavissa kolmasluokkalaisten teatterityöpaja, yhdeksäsluokkalaisten elokuvatyöpaja sekä kahdeksaluokkalaisten tanssin/sirkuksen työpaja.

Ilman budjettilisäyksiä ei ole mahdollista toteuttaa ekaluokkalaisten kotiseutumuseovierailua, neljäsluokkalaisten kulttuuripäivää Pääkirjaston rakennuksessa, seitsemäsluokkalaisten vierailua Suomen jääkärimuseossa eikä yläkoululaisten koulukonserttikiertuetta.

5. Lähteet

Etelä-Pohjanmaa – jotakin parempaa. Etelä-Pohjanmaan liiton kulttuuristrategia 2015–2020.

Kauhava – Pohjanmaan sydän. Kauhava 2015 -kaupunkistrategia. Kauhavan kaupunginhallitus 6.11.2017, Kauhavan kaupunginvaltuusto 13.11.2017.

kulttuurikasvatussuunnitelma.fi (vierailtu 2.4.2019)

Kuntien kulttuuritoimintalaki 2019

Laki vapaasta sivistystyöstä 1998

Seirala, Viivi. Eläköön taidekasvatus! Kuntaliiton verkkojulkaisu. Helsinki 2012.

Liite 1: budjetti

Esikoululaisten kirjastovierailut: sisältyvät kirjaston perusbudjettiin (paitsi mahdolliset kuljetuskustannukset)

Ekaluokkalaisten museovierailut: itse sisältö tuotetaan museotoimen omilla resursseilla yhteistyössä kotiseutuyhdistysten/harrastajanäyttelijöiden kanssa, mutta kuljetuksista tulee kustannuksia

Tokaluokkalaisten musiikkimaistiaisets: sisältyvät Musiikkiopiston budjettiin

Kolmasluokkalaisten teatterityöpaja/esitys on mahdollisesti toteutettavissa kansalaisopiston (ja kulttuuripalvelujen) nykyresurssien puitteissa

Neljäsluokkalaisten teemapäivän sisällöt pystytään toteuttamaan sektorien olemassa olevien budjettien sisällä, mutta kuljetuksista tulee kustannuksia.

Viidesluokkalaisten itsenäisyyspäiväjuhla on kulttuuripalvelujen vakiintunutta toimintaa, ja kuljetusmäärärahat löytyvät budjetista

Kuudesluokkalaisten vierailu Nelimarkka-museossa on maksutonta ja Nelimarkka-Rahasto säätiö tukee koululaisvierailuja korvaamalla Etelä-Pohjanmaan maakuntaan eli aluetaidemuseon piiriin kuuluvien kouluryhmien matkakulut kokonaan.

Seitsemäsluokkalaisten Jääkärimuseovierailu pystytään toteuttamaan museotoimen omilla resursseilla, mutta kuljetuksista tulee kustannuksia.

Kahdeksaluokkalaisten Taidetestaajat-hanke on osallistujilleen maksuton. Tilalle tuleva sirkuksen/tanssin työpaja on mahdollisesti toteutettavissa nykyresurssein kulttuuritoimen ja kansalaisopiston yhteistyönä.

Yhdeksäsluokkalaisten audiovisuaalisen taiteen työpaja on mahdollisesti toteutettavissa kansalaisopiston ja kulttuuripalvelujen nykyisten resurssien puitteissa

Musiikkisatu on vakiintunutta toimintaa ja sen kulut (kuljetuskustannukset) on huomioitu kulttuuripalvelujen budjetissa

Konserttikeskukseen koulukiertueesta yläkouluilla tulee lisäkustannus